

UZASADNIENIE

Projektowany obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 wyznaczony został na mocy Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. L 206 z 22.7.1992, str. 7). Jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (tzw. „obszar ptasi”) wyznaczony został rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. z dnia 21 października 2004 r., Dz.U.04.229.2313).

Projekt planu zadań ochronnych (PZO) dla obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 został opracowany w latach 2011 – 2015 przez Biebrzański Park Narodowy, który zgodnie z obowiązującym w 2011 roku stanem prawnym był organem nadzorującym obszar Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006.

Obowiązek sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.). Zgodnie z art. 28 ust. 5 tej ustawy regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Zakres prac koniecznych do realizacji projektu planu zadań ochronnych regulują: art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody; rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186 oraz z 2012 r. poz. 506) oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 i 1238).

Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. umożliwiono zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 Ostoja Biebrzańska, udział w pracach związanych z opracowaniem projektu planu zadań ochronnych.

Obwieszczenie z dnia 23 lutego 2011 r., znak: DMiBN-503-2-973/11, zawiadamiające o przystąpieniu do opracowania projektów planów zadań ochronnych dla 2 obszarów Natura 2000: PLB200006 Ostoja Biebrzańska i PLH200008 Dolina Biebrzy zamieszczono na tablicy ogłoszeń Biebrzańskiego Parku Narodowego, stronie internetowej Biebrzańskiego Parku Narodowego oraz na tablicach ogłoszeń: Urzędu Miejskiego w Goniądzu, Urzędu Gminy Trzcianne, Urzędu Gminy Zawady, Urzędu Gminy w Rutkach, Urzędu Gminy Wizna, Urzędu Miejskiego w Jedwabnem, Urzędu Gminy Grajewo, Urzędu Miejskiego w Rajgrodzie, Urzędu Gminy Bargłów Kościelny, Urzędu Gminy Jaświły, Urzędu Miejskiego w Suchowoli, Urzędu Gminy Sztabin, Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Białostockiej, Urzędu Miejskiego w Lipsku, Urzędu Gminy Nowy Dwór, Starostwa Powiatowego w Augustowie, Starostwa Powiatowego w Białymstoku, Starostwa Powiatowego w Grajewie, Starostwa Powiatowego w Łomży, Starostwa Powiatowego w Mońkach, Starostwa Powiatowego w Sokółce, Starostwa Powiatowego w Zambrowie, a także w prasie.

W okresie od października 2011 roku do grudnia 2014 roku zorganizowano osiem spotkań dyskusyjnych z interesariuszami, których celem było wypracowanie wspólnej wizji ochrony obszaru Natura 2000, uwzględniającej obowiązek ochrony przedmiotów ochrony, wykorzystującej wiedzę naukową oraz lokalną wiedzę na temat obszaru oraz potrzeby i dążenia osób i podmiotów korzystających z obszaru. Spotkania zorganizowano w Goniądzu w terminach: 12 października 2011 r., 19 grudnia 2012 r., 6 czerwca 2013 r., 19 czerwca 2013 r., 5-6 września 2013 r., 20 września 2013 r., 27-28 marca 2014 r., 3 grudnia 2014 r. Spotkania miały charakter otwarty dla wszystkich osób zainteresowanych ochroną obszaru.

Zgodnie z art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zapewniono możliwość udziału społeczeństwa w pracach nad projektem planu zadań ochronnych, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Wszelkie materiały dotyczące przebiegu i postępów prac nad planem zadań ochronnych publikowane były sukcesywnie na stronie internetowej Biebrzańskiego Parku Narodowego, za pośrednictwem której można było zgłaszać uwagi oraz wnioski.

Obwieszczeniem z dnia 11 grudnia 2014 r., znak OM-503-2-9712/14, zawiadomiono o wyłożeniu projektów planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000: PLB200006 Ostoja Biebrzańska i PLH200008 Dolina Biebrzy do konsultacji społecznych. Na wniesienie uwag i wniosków do projektów planów zadań ochronnych wyznaczono okres 21 dni. Konsultacje projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska zostały przeprowadzone w terminie od 11 grudnia 2014 r. do 2 stycznia 2015 r. W trakcie konsultacji społecznych projektu PZO wpłynęły uwagi i wnioski zgłoszone przez następujące podmioty i/lub instytucje: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku, Nadleśnictwo Rajgród, Nadleśnictwo Knyszyn, Nadleśnictwo Augustów, Koło Łowieckie

Leśnik, Klub Przyrodników,. Wszystkie uwagi i wnioski zgłoszone w trakcie konsultacji zostały rozpatrzone. Informacje o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa - zostały zamieszczone w tabeli poniżej.

L.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
1	Usunięcie zagrożeń dla wybranych przedmiotów ochrony wynikających z prowadzenia gospodarki leśnej	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych (pismo ZO.II.7322/14/14 z 12.05.2014)	Nie uwzględniono – zdaniem autorów, pomimo tego że gospodarka leśna prowadzona jest zgodnie z ustawą o lasach i w oparciu o zatwierdzone plany urządzania lasów, niektóre z działań stanowią zagrożenia dla przedmiotów ochrony.
2	Uwzględnienie nadleśniczego jako podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie działań ochronnych	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych (pismo ZO.II.7322/14/14 z 12.05.2014)	Uwzględniono, uwzględniając nadleśniczego jako nadzór podmiot odpowiedzialny za wykonanie działań ochronnych
3	Usunięcie działań dotyczących pozostawienia niezalesionych fragmentów terenów leśnych oraz martwych i umierających drzew i płatów drzewostanów	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych (pismo ZO.II.7322/14/14 z 12.05.2014)	Uwzględniono, przerehabilitowując zapisy
4	Uwaga dot. szablonu. Brak wśród osób pracujących nad PZO "specjalisty od ptaków"	GDOŚ (pismo DZO-WP.6320.83.2014.jb z 30.12.2014, uwagi naniesione na tekście)	Uwzględniono dodając pominiętą osobę
5	Uwaga dot. szablonu. Poprawić pisownie trzmielojad	GDOŚ (pismo DZO-WP.6320.83.2014.jb z 30.12.2014, uwagi naniesione na tekście)	Uwzględniono, poprawiając pisownię
6	Uwaga dot. szablonu. Dlaczego ocena U1 dotyczące wodniczki (perspektywa ochrony) jest tak pesymistyczna	GDOŚ (pismo DZO-WP.6320.83.2014.jb z 30.12.2014, uwagi naniesione na tekście)	Zmieniono ocenę parametru szanse zachowania dla wodniczki z U1 (niezadowolający) na FV (właściwy). Nie obserwuje się negatywnych zmian w populacji. Zachowanie gatunku w perspektywie 10-20 lat jest niemal pewne. W związku z powyższym zmieniono ocenę ogólną dla wodniczki z U1 (niezadowolający) na FV (właściwy).
7	Uwaga dot. celów działań ochronnych. Brak możliwości przeprowadzenia realnych działań dla zwiększenia populacji błotniaka stawowego, bataliona i podrózniczka.	GDOŚ (pismo DZO-WP.6320.83.2014.jb z 30.12.2014, uwagi naniesione na tekście)	Uwagę uwzględniono w przypadku bataliona zmieniając cel na: "Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV)." Uwaga odrzucona w przypadku podrózniczka, dla którego zaplanowano działania mające zwiększyć powierzchnię i polepszyć jakość siedliska (Działanie 1: "Ograniczenie zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego" i Działanie 32 "Wykonanie ekspertyzy dotyczącej tworzenia stref przejściowych (ekotonów) i wdrożenie jej zaleceń"), co powinno pozytywnie wpłynąć na jego liczebność. Uwagę odrzucono w przypadku błotniaka stawowego – populacja tego gatunku może być limitowana nie tylko przez powierzchnię dogodnych siedlisk, ale także np. przez niską udatność łągów wynikającą z drapieżnictwa dzika, lisa i norki amerykańskiej, ale także: kumulacją pestycydów pobieranych z pokarmem, kolizje z

			napowietrznymi liniami energetycznymi, wiatrakami albo nadmierna penetracja ludzka skutkująca porzuceniem łągów. W tym kontekście, niezbędne jest przeprowadzenie działania nr 61 polegającego na lepszym rozpoznaniu przyczyn spadku liczebności błotniaka stawowego.
8	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Utrzymywanie stanu populacji na poziomie FV przy zwiększeniu ponad 300 liczby terytorialnych samców- zapis niezrozumiały - dot. kropiatki, podobnie bataliona, podróżniczka	GDOŚ (pismo DZO-WP.6320.83.2014.jb z 30.12.2014, uwagi naniesione na tekście)	Uwzględniono odstępując od formułowania celu dotyczącego liczebności populacji bataliona oraz poprawiając brzmienie dla kropiatki i podróżniczka
9	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Na jakiej podstawie właściciele i zarządcy gruntów są podmiotem odpowiedzialnym za działania ochronne nr 43 i 44?	GDOŚ (pismo DZO-WP.6320.83.2014.jb z 30.12.2014, uwagi naniesione na tekście)	Uwzględniono zmieniając na "Właściciele i posiadacze obszarów na podstawie porozumienia z Dyrektorem BbPN w granicach Parku lub RDOŚ w Białymstoku poza Parkiem"
10	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Brak podstaw do uznania Komitetu Ochrony Orłów za podmiot odpowiedzialny za działania ochronne dot. orlika krzykliwego	GDOŚ (pismo DZO-WP.6320.83.2014.jb z 30.12.2014, uwagi naniesione na tekście)	Uwzględniono usuwając Komitet Ochrony Orłów
11	Uwaga dot. zarządzenia. Zgodnie ze stanowiskiem MŚ, numerowanie aktów prawa miejscowego, w tym zarządzeń, jest praktyką nie mającą oparcia w obowiązujących przepisach prawnych.	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwzględniono, usuwając numerację
12	Uwaga dot. zarządzenia. W treści zarządzenia zmienić na: "Opis granic obszaru Natura 2000 w formie współrzędnych punktów załamania granic obszaru w układzie PL-1992 określa załącznik nr 1 do zarządzenia	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwzględniono, zmieniając brzmienie zapisu
13	Uwaga dot. zarządzenia. Zmienić tytuł załącznika nr 3 na: "Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście)	Uwzględniono, zmieniając brzmienie zapisu

	ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony" zamiast "Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk gatunków zwierząt będących przedmiotami ochrony"	w formie komentarzy)	
14	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Zagrożenie „B02.02 – wycinka lasu” w przypadku bociana czarnego – zmodyfikować opis zagrożenia i wskazać, iż wycinka może być zagrożeniem potencjalnym w okresie do 5 lat od opuszczenia gniazda przez ptaki.	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwzględniono częściowo poprzez przeredagowanie opisu zagrożenia. Dane z pracy Siwak i Olech (2011) wskazują iż w 18% przypadków drzewostan w strefie ochronnej bociana czarnego może zostać zasiedlony po okresie dłuższym niż 5 lat. Zieliński i in. (2011a, b) wskazują, że ochrona strefowa jest niewystarczająca dla ochrony siedlisk gniazdowych bociana czarnego i postulują pozostawianie drzew gniazdowych z drzewostanem w promieniu 50 m.
15	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Sugestia, że zagrożenia G05 i D02.01.01 nie są zagrożeniami istniejącymi, ale potencjalnymi dla bociana czarnego.	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwagę uwzględniono przenosząc zagrożenia G05 i D02.01.01 do zagrożeń potencjalnych.
16	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Wykonanie ekspertyzy hydrologicznej nie jest działaniem zapobiegającym zagrożeniu dotyczącego bociana czarnego - zweryfikować	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwagę uwzględniono przez zmianę opisu zagrożenia J02.01 dla bociana czarnego, a także innych gatunków, których to dotyczyło.
17	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Opis zagrożenia B02.02 dla orlika krzykliwego i orlika grubodziobego wymaga uszczegółowienia oraz przeniesienia zagrożeń potencjalnych	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwaga uwzględniono częściowo. Zagrożenie B02.02 zostało wskazane jako zagrożenie potencjalne dla lasów własności Skarbu Państwa, a istniejące dla lasów prywatnych.
18	Uwaga dot. zarządzenia. Wycinka starodrzewia wskazana w opisie zagrożenie B02.02 Wycinka lasu, nie jest zagrożeniem dla żurawia	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwagę uwzględniono.
19	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Zweryfikować	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN	Uwzględniono korygując opisy poszczególnych

	poprawność opisów zagrożeń dotyczących m.in problemu konserwacji rowów oraz innych, odnoszących się do następujących przedmiotów ochrony: A030 (B02.02, G05, J02.01, D02.01.01), A031(J02.01), A037 (J02.01) , A041 (J02.01), A054 (J02.01), A075 (J02.01), A084 (A03.01), A089 (B02.02), A089 (J02.01), A090 (B02.02), A090 (J02.01), A120 (J02.01), A127 (B02.02), A127 (J02.01), A151 (A03.01), A153 (J02.01), A156 (J02.01), A160 (A03.01), A162 (J02.01), A193 (J02.01), A196 (J02.01), A197 (J02.01), A215 (J02.01), A222 (A03.01), A234 (J02.01), A239 (J02.01), A409 (J02.01)	z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	zagrożeń
20	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Zweryfikować cele działań ochronnych dla bączka, bociana czarnego i gadożera	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwzględniono - przeredagowano cele ochronne: dla bączka: "Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). Uzupełnienie wiedzy na temat występowania gatunku. Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego rzek", dla bociana czarnego: "Poprawa stanu populacji - osiągnięcie co najmniej 20 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV).", a dla gadożera: -"Osiągnięcie właściwego stanu ochrony siedliska (FV). Uzupełnienie wiedzy na temat występowania gatunku."
21	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. W opisach działań ochronnych: 7,32,33,35,59,60,66 poprawić opisy dotyczące nieodwadniania, rozwinąć skróty F: i O:, w terminach zmienić na "w okresie obowiązywania PZO"	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwzględniono, zgodnie z zaleceniami, korygując opisy działań ochronnych
22	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. W opisach działań ochronnych: 49-56,59,60,66 przeredagować zapisy dotyczące zmian Planu Urządzania Lasu	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwzględniono, zgodnie z zaleceniami, korygując opisy działań ochronnych
23	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. W działaniu 3 należy wskazać konkretną lokalizację	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi	Uwaga odrzucona. Corocznie do Biebrzańskiego Parku Narodowego zgłaszane są wnioski dotyczące gniazd bociana białego będących w złym stanie bądź

	gniazd bociana białego w złym stanie bądź stanowiących zagrożenie.	naniesione na tekście w formie komentarzy)	stanowiących zagrożenie dla ptaków, ludzi, lub mienia (średnio co najmniej 10 gniazd wymagających interwencji rocznie). Zjawisko to ma charakter stały i z całą pewnością będzie trwało podczas okresu obowiązywania PZO, ze względu na pogarszający się stan założonych dotychczas platform gniazdowych wraz z upływem czasu. Nie można przewidzieć, które dokładnie gniazda ulegną osłabieniu i będą wymagały zabezpieczenia lub odbudowy, co uniemożliwia podanie lokalizacji wszystkich takich gniazd. Z dotychczasowych doświadczeń BbPN wynika jednak, że liczba 100 platform (czyli 10 rocznie) jest liczbą minimalną, poniżej całkowitego poziomu potrzeb trudnego w tym momencie do oszacowania.
24	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Działanie nr 1. Wykonanie kolejnej ekspertyzy hydrologicznej dla renaturyzacji rzeki Ełk jest bezcelowe ze względu na to, że ekspertyza taka została już wykonana, a nawet wydano już na jej podstawie decyzję środowiskową (decyzja Burmistrza Goniądza znak: OŚ.62220.6.19.2013 z dnia 30.09.2014). Nie należy wpisywać do PZO działań, które zostały już wykonane, więc działanie to powinno zostać usunięte.	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwaga częściowo uwzględniona. Intencją autorów nie było proponowanie wykonania kolejnej ekspertyzy dotyczącej renaturyzacji rzeki Ełk, a jedynie realizacja działań wynikających z ekspertyzy już istniejącej. Uwaga RDOŚ oznacza, że nie było to dostatecznie jasno określone. Zmieniono więc nazwę działania na "Ograniczenie zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego", wydzielono renaturyzację rzeki Ełk jako odrębną część tego działania i zmieniono jego opis na: "Renaturalizacja rzeki Ełk - przebudowa węzła, urządzeń wodnych Modzelówka wraz z modernizacją jazu, odtworzenie i udroźnienie koryta rzeki Ełk – zgodnie z decyzją Burmistrza Goniądza znak: OŚ.62220.6.19.2013 z dnia 30.09.2014".
25	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Uzupełnić/ zmodyfikować opis podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie działania ochronnego w przypadku: działań ochronnych 2-4,6,8-26,28,29,30,49-56	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwzględniono, korygując opis podmiotów odpowiedzialnych za dane działanie
26	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Usunąć następujące działania ochronne: 41,47,48.	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwaga odrzucona. Zaproponowane działania 47 i 48 wykraczają poza zakres określony w ustawie o ochronie przyrody i rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej. W przypadku działania 41, pomimo iż ocena stanu populacji jest właściwa, stwierdzono konflikty związane z użytkowaniem terenu, a tym samym płożeniem żurawi w obrębie zlotowisk i noclegowisk .
27	Uwaga dot. zarządzenia i	RDOŚ (pismo	Uwaga częściowo uwzględniona.

	<p>szablonu. Usunąć działanie 57 dotyczące monitoringu zgodności wykonywanych koszeń, które jest niezasadne, będzie jedynie generować niepotrzebne koszty.</p> <p>Informacje na temat działań ochronnych realizowanych w obszarze Ostoja Biebrzańska są możliwe do uzyskania bez względu na zapisy w PZO.</p> <p>Dyrektor BbPN otrzymuje roczne sprawozdania od dzierżawców gruntów z wykonania działań ochronnych na terenie Parku. Istnieje również możliwość uzyskania z ARMiR danych na temat realizowanych w obszarze pakietów rolnośrodowiskowych oraz danych pokontrolnych.</p>	<p>WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)</p>	<p>Działania ochronne polegające na koszeniu są zaplanowane w Ostoi Biebrzańskiej w bardzo dużej skali. Będą one miały bardzo znaczący wpływ na stan ochrony większości przedmiotów ochrony. Nawet jeśli będzie polegał tylko na analizie dostępnych danych, monitoring realizacji koszeń jest bardzo istotny i powinien być prowadzony na bieżąco, tak, by możliwe było podjęcie działań w wypadku, jeśli koszenia te będą za bardzo odbiegały od ustaleń PZO. Jednak uwaga o generowaniu kosztów została uwzględniona i opis działania został zmieniony na: "Zakres: Ocena zgodności wykonywania koszeń z ustaleniami PZO - na podstawie dostępnych danych (sprawozdań dzierżawców BbPN, informacji ARMiR i in.) Termin realizacji: Co roku w okresie obowiązywania PZO".</p>
28	<p>Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Usunąć działanie 61 "Rozpoznanie przyczyn spadku liczebności błotniaka łąkowego i błotniaka stawowego".</p> <p>Prowadzenie badań nie jest odpowiedzialnością na żadne ze zidentyfikowanych zagrożeń dla tych gatunków. Badania naukowe dotyczące tempa wzrostu piskląt w porównaniu z jakością siedlisk należy oczywiście prowadzić ale nie w ramach realizacji PZO.</p> <p>Prowadzenie tego typu badań nie wynika ze zidentyfikowanych zagrożeń. Działanie do usunięcia.</p>	<p>RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona. Dodano zagrożenie uzasadniające podjęcie badań. Liczebności błotniaka stawowego oraz błotniaka łąkowego kształtują się na stosunkowo niskim poziomie w stosunku do powierzchni i jakości siedlisk. W trakcie prac na PZO nie zostały zidentyfikowane czynniki odpowiedzialne za ten stan. Zaproponowane badania są próbą znalezienia przyczyn niskiej liczebności błotniaków, a co za tym idzie mogą pomóc w określeniu działań, które pozwolą na jej zwiększenie.</p>
29	<p>Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Usunąć działanie 62 ("Rozpoznanie skali i tempa hybrydyzacji orlika grubodziobego i orlika krzykliwego") nie wynika ze zidentyfikowanych zagrożeń dla tych gatunków. Badania tego typu są bardzo ważne, ale nie w kontekście realizacji PZO.</p> <p>Działania ochronne mają być</p>	<p>RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona. Dodano zagrożenie uzasadniające podjęcie badań. Działanie jest odpowiedzialnością na zagrożenie "Międzygatunkowe interakcje wśród zwierząt (K03)". Poznanie skali i tempa hybrydyzacji pozwoli na lepsze zidentyfikowanie zagrożenia i może pomóc w określeniu środków zaradczych.</p>

	odpowiedzią na zidentyfikowane zagrożenia i prowadzić do realizacji zakładanych celów to działanie takie nie jest. Działanie do usunięcia		
30	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Usunąć działanie 63 ("Rozpoznanie uwarunkowań sukcesu łęgowego siewkowców") nie wynika z zidentyfikowanych zagrożeń dla tych gatunków. Działania ochronne mają być odpowiedzią na zidentyfikowane zagrożenia i prowadzić do realizacji zakładanych celów to działanie takie nie jest. Działanie do usunięcia.	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwaga odrzucona. Działanie jest odpowiedzią na szereg zagrożeń mających wpływ na sukces łęgowy: A02, A04.01, A03.01, A04.03, a także drapieźnictwa. Pozwoli to na dokładniejsze określenie środków zaradczych. Dla rycyka i krwawodzioba dodano istniejące zagrożenie: "K03.04 Drapieźnictwo "z opisem: "Niszczenie łągów i obniżenie sukcesu łęgowego z powodu drapieźnictwa norki amerykańskiej i innych zwierząt – średni, negatywny wpływ." Zagrożenie to dodano także dla rybitw: białoskrzydłej, białowąsej i czarnej, z określeniem silny, negatywny wpływ.
31	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Usunąć działania ochronne: 64 i 65	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwzględniono, usuwając działania
32	Uwaga dot. załącznika nr 9 do zarządzenia. Brak wskazań do dokumentów planistycznych	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwzględniono, wprowadzając wskazania do wniosków planistycznych, zgodnie z wnioskami zawartymi w szablonie dokumentacji
33	Uwaga dot. szablonu. Uzupełnić treść uzasadnienia o informacje o sposobie rozpatrzenia wszystkich uwag	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwzględniono poprzez dodanie w szablonie i uzasadnieniu niniejszej tabeli
34	Uwaga 1 dot. załącznika nr 3 zarządzenia. Zagrożenie "B.02.02 wycinka lasu" powinno zostać przeniesione z istniejących do potencjalnych w przypadku trzmielojada. W ramach prowadzonej gospodarki leśnej utrzymywana jest stała powierzchnia niezbędnych do gniazdowania tego gatunku drzewostanów starszych klas wieku.	RDLP Białystok (pismo ZO.II.7310-42/14 z 31.12.2014)	Uwzględniono. W tabeli 4 (Analiza zagrożeń) dokumentacji oraz tabeli z identyfikacją zagrożeń w zarządzeniu zagrożenie „B02.02” przeniesiono do zagrożeń potencjalnych

35	Uwaga 2 dot. załącznika nr 3 zarządzenia. Wniosek o usunięcie bądź przeniesienie do potencjalnych zagrożenia "B07 inne rodzaje praktyk leśnych" (brak odpowiednich drzew do gniazdowania) w przypadku bielika. Prowadzona gospodarka leśna zapewnia odpowiednie warunki do gniazdowania tego gatunku.	RDLP Białystok (pismo ZO.II.7310-42/14 z 31.12.2014)	Uwzględniono. W tabeli 4 (Analiza zagrożeń) dokumentacji oraz tabeli z identyfikacją zagrożeń w zarządzeniu zagrożenie „B07” przeniesiono do zagrożeń potencjalnych
36	Uwaga 3 dot. załącznika nr 3 zarządzenia. Wniosek o przeniesienie zagrożenia "B02.02 wycinka lasu" w przypadku orlika krzykliwego i orlika grubodziobego do zagrożeń potencjalnych. W ramach prowadzonej gospodarki leśnej utrzymywana jest stała powierzchnia niezbędnych do gniazdowania tych gatunku drzewostanów starszych klas wieku. Ponadto prowadzony jest intensywny monitoring siedlisk wymienionych gatunków przez ornitologów i służbę leśną.	RDLP Białystok (pismo ZO.II.7310-42/14 z 31.12.2014)	Uwzględniono dla lasów własności Skarbu Państwa poprzez przeniesienie zagrożenia do zagrożeń potencjalnych oraz modyfikację opisu tego zagrożenia w tabeli 4 (Analiza zagrożeń) dokumentacji oraz tabeli z identyfikacją zagrożeń w zarządzeniu.
37	Uwaga 4 dot. załącznika nr 3 zarządzenia. Wniosek o usunięcie bądź przeniesienie do potencjalnych zagrożenia "B07 inne rodzaje praktyk leśnych" (brak odpowiednich drzew do gniazdowania) w przypadku orlika krzykliwego. Prowadzona gospodarka leśna zapewnia odpowiednie warunki do gniazdowania tego gatunku.	RDLP Białystok (pismo ZO.II.7310-42/14 z 31.12.2014)	Uwzględniono. W tabeli 4 (Analiza zagrożeń) dokumentacji oraz tabeli z identyfikacją zagrożeń w zarządzeniu zagrożenie B07 przeniesiono do zagrożeń potencjalnych
38	Uwaga 5 dot. załącznika nr 3 zarządzenia. Wniosek o usunięcie zagrożenia "wycinka lasu " w przypadku żurawia. Gatunek ten nie jest gatunkiem ściśle związanych z ekosystemem leśnym.	RDLP Białystok (pismo ZO.II.7310-42/14 z 31.12.2014)	Uwzględniono częściowo. Jednym z typowych siedlisk lęgowych żurawia są lasy (głównie olsy), dlatego ewentualna wycinka drzew może wpłynąć na niego negatywnie. Zagrożenie zostało jednak uznane jako potencjalne oraz zmodyfikowano jego opis na: "Ograniczenie dostępności miejsc lęgowych na skutek zrębów zupełnych. Zmniejszenie sukcesu lęgowego na skutek płoszenia ptaków lub niszczenia lęgów w wyniku prowadzenia zabiegów gospodarczych w lasach

			w okresie lęgowym."
39	<p>Uwaga 6 dot. załącznika nr 3 zarządzenia. Wniosek o przeniesienie zagrożenia "B02.02 wycinka lasu" w przypadku puchacza do potencjalnych. W ramach prowadzonej gospodarki leśnej utrzymywana jest stała powierzchnia niezbędnych do gniazdowania tych gatunku drzewostanów starszych klas wieku. Ponadto prowadzony jest intensywny monitoring siedlisk wymienionych gatunków przez ornitologów i służbę leśną.</p>	<p>RDLP Białystok (pismo ZO.II.7310-42/14 z 31.12.2014)</p>	<p>Uwzględniono dla lasów własności Skarbu Państwa poprzez dodanie omawianego zagrożenia do kolumny zagrożeń potencjalnych oraz modyfikację opisu tego zagrożenia w tabeli 4 (Analiza zagrożeń) dokumentacji oraz tabeli z identyfikacją zagrożeń w zarządzeniu.</p>
40	<p>Uwaga 7 dot. załącznika nr 3 zarządzenia. Zagrożenie "B02.02 wycinka lasu" powinno zostać przeniesione z istniejących do potencjalnych w przypadku dzięcioła zielonosiwego, średniego oraz białogrzbietego. W ramach prowadzonej gospodarki leśnej utrzymywana jest stała powierzchnia niezbędnych do gniazdowania tego gatunku drzewostanów starszych klas wieku.</p>	<p>RDLP Białystok (pismo ZO.II.7310-42/14 z 31.12.2014)</p>	<p>Uwzględniono częściowo. W przypadku dzięcioła średniego - prace leśne, zwłaszcza użytkowanie rębne oraz usuwanie obumierających drzew uznaje się za podstawowe zagrożenie dla tego gatunku. Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej łagodzi skutki użytkowania lasu, lecz nie usuwa ich całkowicie. Jednak ze względu na zróżnicowanie prowadzenia gospodarki leśnej w lasach w Ostoi Biebrzańskiej zmodyfikowany został opis zagrożenia i zostało ono dodane również do kolumny zagrożeń potencjalnych w tabeli 4 (Analiza zagrożeń) dokumentacji oraz tabeli z identyfikacją zagrożeń w zarządzeniu.</p> <p>W przypadku dzięcioła zielonosiwego - jest to gatunek wymagający obecności zróżnicowanych drzewostanów liściastych w wyższych klasach wieku z dużą ilością martwych i zamierających drzew. Użytkowanie lasu pod kątem pozyskania drewna obniża powierzchnię takich drzewostanów i ilość takich drzew. Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej łagodzi skutki użytkowania lasu, lecz nie usuwa ich całkowicie. Ze względu na zróżnicowanie prowadzenia gospodarki leśnej w lasach w Ostoi Biebrzańskiej zmodyfikowany został jednak opis zagrożenia i zostało ono dodane również do kolumny zagrożeń potencjalnych w tabeli 4 (Analiza zagrożeń) dokumentacji oraz tabeli z identyfikacją zagrożeń w zarządzeniu.</p> <p>W przypadku dzięcioła białogrzbietego - optymalnym siedliskiem tego gatunku są drzewostany naturalne o zróżnicowanej strukturze wiekowej i przestrzennej ze znacznym udziałem drzew martwych i obumierających (w ilości nawet 50-70 m³ martwego drewna na 1 ha). W lasach użytkowanych pod kątem pozyskania drewna osiągnięcie takiej ilości martwego drewna jest</p>

			nierealne. Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej łagodzi skutki użytkowania lasu, lecz nie usuwa ich całkowicie. Ze względu na zróżnicowanie prowadzenia gospodarki leśnej w lasach w Ostoi Biebrzańskiej zmodyfikowany został jednak opis zagrożenia i zostało ono dodane również do kolumny zagrożeń potencjalnych w tabeli 4 (Analiza zagrożeń) dokumentacji oraz tabeli z identyfikacją zagrożeń w zarządzeniu.
41	<p>Uwaga 1 dot. załącznika nr 4 do zarządzenia. Wniosek o zmianę celu działań ochronnych dla bociana czarnego. Osiągnięcie stanu populacji na poziomie FV (powyżej 24 pary lęgowe) jest celem nierealnym. Wynika to z faktu, że bocian czarny jest gatunkiem wędrownym oraz z prognozowanego wzrostu liczebności bielika.</p> <p>Uwaga 2-3 dot. załącznika nr 4 do zarządzenia. Poprawa stanu populacji do poziomu FV dla trzmielojada (ponad 25 par), gadożera (ponad 2 pary) oraz orlika krzykliwego (co najmniej 18 par) – cel jest nierealny, z uwagi na dalekie wędrówki na zimowiska nie mamy wpływu na populację tych gatunków.</p>	RDLP Białystok (pismo ZO.II.7310-42/14)	Uwagi nie uwzględniono. Ponad połowa gatunków stanowiących przedmiot ochrony OSO Ostoja Biebrzańska wykonuje dalekodystansowe migracje, i przy żadnym z nich nie wskazywano, że wędrówki udaremniają możliwości utrzymania lub odtworzenia liczebności. Również art. 6 ust. 2 Dyrektywy Siedliskowej nie różnicuje wymogów zachowania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony z uwagi na zwyczaje wędrówkowe gatunku. Natomiast art. 4 ust. 2 Dyrektywy Ptasiej mówi o konieczności specjalnej ochrony właśnie ptaków migrujących, obejmującej tworzenie specjalnych obszarów ochrony (art. 4 ust. 3 Dyrektywy Ptasiej), do których stosuje się (jak mówi art. 7 Dyrektywy Siedliskowej) wymogi art. 6 ust. 2 Dyrektywy Siedliskowej.
42	Uwaga 5 dot. załącznika nr 4 zarządzenia. Wniosek o zmianę celu przypadku działań ochronnych dla dzięcioła zielonosiwego i dzięcioła białostrzybnego. Osiągnięcie stanu populacji na poziomie FV w przypadku tych gatunków jest wymaga więcej czasu niż 10 lat. Istnieje zbyt dużo czynników ograniczających populację.	RDLP Białystok (pismo ZO.II.7310-42/14 z 31.12.2014)	Uwzględniono częściowo. Podczas inwentaryzacji w ramach przygotowywania PZO stwierdzono 65-100 par dzięciołów białostrzybnych (wartość średnia 83 pary). Zwiększenie stanu populacji o około 20 par lęgowych w perspektywie 10 lat wydaje się celem dość realnym. W przypadku dzięcioła zielonosiwego uwaga jest zasadna – zwiększenie liczebności z poziomu 10-50 par (wartość średnia 30 par) do ponad 70 jest nie realna. W związku z powyższym, dla dzięcioła zielonosiwego zmieniono cel z „Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 70 par lęgowych”, na „Poprawa stanu populacji – osiągnięcie co najmniej 35 par”.
43	Uwaga 6 dot. załącznika nr 4 zarządzenia. Wniosek o zmianę celu w przypadku cietrzewia. Obserwacje dotyczące stanu populacji cietrzewia w kraju i	RDLP Białystok (pismo ZO.II.7310-42/14 z 31.12.2014)	Uwzględniono poprzez zmianę celu do osiągnięcia (U1 powyżej 50 samców)

	Dolinie Biebrzy pokazują, że osiągnięcie stanu populacji na poziomie FV (ponad 140 tokujących samców) jest nierealne.		
44	Uwaga dot. załącznika nr 5. Rozwinięcie skrótów O: i F:	RDLP Białystok (pismo ZO.II.7310-42/14 z 31.12.2014)	Uwzględniono, wprowadzając pełne nazwy "działania obligatoryjne" i "działania fakultatywne"
45	Uwaga dot. działania nr 4. Skuteczność ograniczenia drapieżnictwa kuny poprzez zabezpieczanie drzew repelentami jest wysoce wątpliwa, a jednocześnie niesie ze sobą duże koszty. Działanie te należy wykreślić. Jednocześnie można działanie to zastąpić ograniczaniem populacji kuny.	RDLP Białystok (pismo ZO.II.7310-42/14 z 31.12.2014)	Uwagę odrzucono w przypadku orlika grubodziobego, uwzględniono częściowo w przypadku bociana czarnego poprzez modyfikację zapisów w tab. 6 (Ustalenie działań ochronnych) dokumentacji oraz w tabeli z działaniami ochronnymi w zarządzeniu. Dotychczasowe doświadczenia z ochroną lęgów orlika grubodziobego wskazują na skuteczność tego sposobu ochrony przed presją kuny. W przypadku bociana czarnego zaplanowano dodatkowe badania pozwalające zweryfikować skuteczność zastosowania repelentów do zabezpieczania gniazd tego gatunku.
46	Uwaga dot. działania nr 5. W przypadku ograniczania liczebności norki amerykańskiej nie uwzględniono dalszego postępowania z odłowionymi osobnikami.	RDLP Białystok (pismo ZO.II.7310-42/14)	Uwzględniono poprzez zmianę zakresu działania na: „Redukcja liczebności norki amerykańskiej poprzez odłowy do pułapek żywołownych: dwa razy w ciągu roku w okresach luty-marzec i listopad-grudzień, co najmniej 20 pułapek rozstawianych na 21 dni. Po odłowieniu norki będą usypiane. Nielimitowany odstrzał norki amerykańskiej wykonywany w granicach BbPN przez wyznaczonych pracowników BbPN.”
47	Uwaga dot. działania nr 48. Wniosek o zmianę zapisu dotyczącego zachowania siedlisk lęgowych (orlik krzykliwy i grubodzioby, bielika, puchacza, bociana czarnego) 3 lata po opuszczeniu gniazda nie ma uzasadnionej potrzeby utrzymywania 50 metrowej "strefy".	RDLP Białystok (pismo ZO.II.7310-42/14 z 31.12.2014)	Uwzględniono częściowo poprzez przeredagowanie opisu zagrożenia. Przytoczone w uwadze dane z pracy Siwak i Olech (2011) wskazują iż w 18% przypadków drzewostan w strefie ochronnej bociana czarnego może zostać zasiedlony po okresie dłuższym niż 5 lat. Zieliński i in. (2011a, b) wskazują, że ochrona strefowa jest niewystarczająca dla ochrony siedlisk gniazdowych bociana czarnego i postulują pozostawianie drzew gniazdowych z drzewostanem w promieniu 50 m.
48	Uwaga dot. działania nr 49-56. Nie ma możliwości zmiany planu urządzania lasu. Kwestie te regulowane są jedynie ustawą o lasach i nie istnieje możliwość zmiany z innych przyczyn. Utrzymywanie pewnej powierzchni drzewostanów o określonych cechach nie wymaga jednakże zmian w planie urządzania lasu.	RDLP Białystok (pismo ZO.II.7310-42/14 z 31.12.2014)	Uwzględniono poprzez zmianę nazwy działania na "Modyfikacja sposobu użytkowania lasu" oraz w konsekwencji zakres działania na: "Modyfikacja sposobu użytkowania lasu polegająca na podwyższeniu wieku rębności oraz pozostawieniu części drzew do naturalnej śmierci, umożliwiającą ..." Zmiana terminu realizacji na: "W okresie obowiązywania PZO". Dla Nadleśnictwa Augustów zmieniono ilość martwego drewna na 10m3/ha.

	<p>Jednocześnie Wniosek o zmianę zapisu i złagodzenie wymogów poprzez zastąpienie konkretnych arealów i ilości martwego drewna zapisem "utrzymywanie możliwie dużej powierzchni starszych drzewostanów liściastych, pozostawienie większej ilości martwych drzew, tworzenie możliwie większych kęp ekologicznych dla naturalnego rozkładu".</p> <p>Nierealne jest osiągnięcie wygórowanych ilości pozostawionego martwego drewna (20m³/ha) w lasach gospodarczych.</p>		
49	<p>Uwaga 4 dot. zarządzenia. Niezgodność z Ustawą o lasach wielu zapisów zawartych w PZO. Dotyczy to między innymi wielokrotnego wskazania nadleśniczego jako podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie zmian Planu Zarządzania Lasu.</p> <p>Konieczność wydzielenia określonych powierzchni o określonym wieku z gospodarowania w przypadku Nadleśnictwa Augustów doprowadzi do rozpadu i zaniku siedlisk wskazanych dla ochrony gatunków ptaków (działania 49, 51, 53, 55 w kompleksie leśnym Sosnowo). Pozostawienie co najmniej 20 m³ martwego drewna w lesie jest nierealne do realizacji, sprzeczne z wieloma przepisami prawa, nie będzie miało akceptacji w społeczeństwie, spowoduje straty ekonomiczne, stworzy zagrożenie przeciwpożarowe i wymusi zakaz wstępu do lasu ze względu na zagrożenie zdrowia i życia ludzi.</p>	<p>Nadleśnictwo Augustów (pismo Z.7210.1.2015 z 02.01.2015)</p>	<p>Uwzględniono poprzez zmianę nazwy działania na "Modyfikacja sposobu użytkowania lasu" oraz w konsekwencji zakres działania na: "Modyfikacja sposobu użytkowania lasu polegająca na podwyższeniu wieku rębności oraz pozostawieniu części drzew do naturalnej śmierci, umożliwiającą ..." Zmiana terminu realizacji na: "W ciągu całego okresu obowiązywania PZO".</p> <p>Uwzględniono, poprzez obniżenie wymaganego poziomu martwego drewna w działaniu 49, 51, 53 i 55 do 10m³. Należy podkreślić, że wg danych wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów w Polsce (Wyniki 2009-2013. BULiGL, Sękocin Stary, 2014) średnia miąższość drzew martwych stojących i leżących w lasach będących w zarządzie parków narodowych wynosi 36,7 m³/ha, czyli blisko dwukrotnie więcej niż pierwotnie planowane w projekcie PZO 20m³/ha. Nie powoduje to zdecydowanej większości negatywnych konsekwencji opisywanych w uwagach.</p>

50	Uwagi 1 i 5 dot. bazy danych. Obiekty z udostępnianych warstw PZO nie są zgodne z powszechną ewidencją gruntów (obiekty nie pokrywają się z działkami ewidencyjnymi oraz Leśną Mapą Numeryczną). W takiej sytuacji niemożliwe jest określenie granic planowanych działań.	Nadleśnictwo Augustów (pismo Z.7210.1.2015 z 02.01.2015)	Uwzględniono częściowo w przypadku niezamierzonej niezgodności przebiegu granic poligonów z granicami wydzieleń wg Leśnej Mapy Numerycznej. Część poligonów (stanowisk siedlisk i gatunków, a także planowanych działań) nie pokrywa się z granicami działek ewidencyjnych czy wydzieleń leśnych. W załączniku nr 6 z zestawieniem działek dla działań ochronnych dopisano, że obejmuje ono zarówno działki objęte nimi w całości, jak i tylko częściowo. Szczegółowa lokalizacja poligonów okazana jest na mapach oraz w bazie danych GIS.
51	Uwaga 5 dot. zarządzenia. Niezgodność warstw mapowych PZO z Leśną Mapą Numeryczną wymaga wyjaśnień i korekt (na przykład działań 30 i 55 nie da się zlokalizować na gruncie)	Nadleśnictwo Augustów (pismo Z.7210.1.2015 z 02.01.2015)	Powtórzenie uwagi 1. Działanie 30 nie dotyczy terenów leśnych. Uwzględniono częściowo w przypadku niezamierzonej niezgodności przebiegu granic poligonów z granicami wydzieleń wg Leśnej Mapy Numerycznej. Część poligonów (stanowisk siedlisk i gatunków, a także planowanych działań) nie pokrywa się z granicami działek ewidencyjnych czy wydzieleń leśnych. W załączniku nr 6 z zestawieniem działek dla działań ochronnych dopisano, że obejmuje ono zarówno działki objęte nimi w całości, jak i tylko częściowo. Szczegółowa lokalizacja poligonów okazana jest na mapach oraz w bazie danych GIS.
52	Uwaga 1 dot. szablonu. Wniosek o zmianę błędnego adresu e-mail (z 29amocki@bialystok.lasy.gov.pl na knyszyn@bialystok.lasy.gov.pl)- s. 29	Nadleśnictwo Knyszyn (pismo ZG-7-73-23/2014)	Uwzględniono
53	Uwaga 2 dot. zarządzenia i szablonu. Wniosek o usunięcie bądź przeniesienie do potencjalnych zagrożenia "inne rodzaje praktyk leśnych" (brak odpowiednich drzew do gniazdowania) w przypadku bielika oraz orlika krzykliwego. Prowadzona gospodarka leśna zapewnia odpowiednie warunki do gniazdowania tego gatunku.	Nadleśnictwo Knyszyn (pismo ZG-7-73-23/2014)	Uwaga uwzględniona. W tabeli 4 (Analiza zagrożeń) dokumentacji oraz tabeli z identyfikacją zagrożeń w zarządzeniu zagrożenie „B07” zostało uznane jako potencjalne. Dodatkowo zmieniono zapis w opisie zagrożenia dla bielika z „Brak drzew o odpowiednim pokroju...” na „Niedobór drzew o odpowiednim pokroju...”. W przypadku bielika i orlika krzykliwego trudno jest wykazać jednoznacznie istotny wpływ niedoboru starych drzew na populację. Wynika to m.in. z korzystnych trendów populacyjnych tych gatunków – wzrostu liczebności bielika w skali ostoi i kraju oraz stabilności krajowej populacji orlika krzykliwego. Dla gatunków tych nie ma też obecnie potrzeby stosowania działań ochronnych odpowiadających temu zagrożeniu w postaci budowy sztucznych platform gniazdowych.
54	Uwaga 3 dot. zarządzenia i szablonu. Wniosek o	Nadleśnictwo Knyszyn (pismo ZG-7-73-	Uwaga częściowo uwzględniona w treści dokumentacji PZO.

przeniesienie zagrożenia " wycinka lasu" w przypadku orlika krzykliwego, bielika, dzięcioła zielonosiwego, dzięcioła średniego, dzięcioła białogrzbietego do potencjalnych. W ramach prowadzonej gospodarki leśnej utrzymywana jest stała powierzchnia niezbędnych do gniazdowania tych gatunku drzewostanów starszych klas wieku.

23/2014)

W przypadku bielika zagrożenie zostało uznane za potencjalne już w wersji PZO wyłożonej do konsultacji. W przypadku orlika krzykliwego uwaga została uwzględniona dla lasów własności Skarbu Państwa poprzez dodanie omawianego zagrożenia do kolumny zagrożeń potencjalnych oraz modyfikację opisu tego zagrożenia w tabeli 4 (Analiza zagrożeń) dokumentacji oraz tabeli z identyfikacją zagrożeń w zarządzeniu. Uwaga odrzucona w przypadku dzięcioła średniego. Prace leśne, zwłaszcza użytkowanie rębne oraz usuwanie obumierających drzew uznaje się za podstawowe zagrożenie dla tego gatunku. Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej łagodzi skutki użytkowania lasu, lecz nie usuwa ich całkowicie. Jednak ze względu na zróżnicowanie prowadzenia gospodarki leśnej w lasach w Ostoi Biebrzańskiej zmodyfikowany został opis zagrożenia i zostało ono dodane również do kolumny zagrożeń potencjalnych w tabeli 4 (Analiza zagrożeń) dokumentacji oraz tabeli z identyfikacją zagrożeń w zarządzeniu. Uwaga odrzucona w przypadku dzięcioła zielonosiwego. Jest to gatunek wymagający obecności zróżnicowanych drzewostanów liściastych w wyższych klasach wieku z dużą ilością martwych i zamierających drzew. Użytkowanie lasu pod kątem pozyskania drewna obniża powierzchnię takich drzewostanów i ilość takich drzew. Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej łagodzi skutki użytkowania lasu, lecz nie usuwa ich całkowicie. Ze względu na zróżnicowanie prowadzenia gospodarki leśnej w lasach w Ostoi Biebrzańskiej zmodyfikowany został jednak opis zagrożenia i zostało ono dodane również do kolumny zagrożeń potencjalnych w tabeli 4 (Analiza zagrożeń) dokumentacji oraz tabeli z identyfikacją zagrożeń w zarządzeniu. Uwaga odrzucona w przypadku dzięcioła białogrzbietego. Optymalnym siedliskiem tego gatunku są drzewostany naturalne o zróżnicowanej strukturze wiekowej i przestrzennej ze znacznym udziałem drzew martwych i obumierających (w ilości nawet 50-70 m³ martwego drewna na 1 ha). W lasach użytkowanych pod kątem pozyskania drewna osiągnięcie takiej ilości martwego drewna jest nierealne. Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej łagodzi skutki użytkowania lasu, lecz nie usuwa ich całkowicie. Ze względu na zróżnicowanie prowadzenia gospodarki leśnej w lasach w Ostoi Biebrzańskiej zmodyfikowany został jednak opis zagrożenia i zostało ono dodane również do kolumny zagrożeń potencjalnych w tabeli 4 (Analiza zagrożeń) dokumentacji oraz tabeli z identyfikacją zagrożeń w zarządzeniu.

55	Uwaga 4 dot. zarządzenia i szablonu. Wniosek o usunięcie zagrożenia "wycinka lasu" w przypadku żurawia. Gatunek ten nie jest gatunkiem ściśle związanych z ekosystemem leśnym.	Nadleśnictwo Knyszyn (pismo ZG-7-73-23/2014)	Uwzględniono częściowo. Jednym z typowych siedlisk lęgowych żurawia są lasy (głównie olsy), dlatego ewentualna wycinka drzew może wpłynąć na niego negatywnie. Zagrożenie zostało jednak uznane jako potencjalne oraz zmodyfikowano jego opis na: Ograniczenie dostępności miejsc lęgowych na skutek zrębów zupełnych. Zmniejszenie sukcesu lęgowego na skutek płoszenia ptaków lub niszczenia lęgów w wyniku prowadzenia zabiegów gospodarczych w lasach w okresie lęgowym.
56	Uwaga 1 dot. lokalizacji działań. Wniosek o wyłączenie z działania ochronnego nr 7 (zachowanie siedliska gatunku) powierzchni figurujących w powszechnej ewidencji gruntów jako las (wymienione w piśmie)	Nadleśnictwo Rajgród (pismo ZG3-732-14/14 z dnia 18.12.2014)	Uwzględniono w treści dokumentacji PZO i zarządzenia, poprzez usunięcie działek leśnych z warstwy działań obejmujących koszenia. Analogiczną zmianę wprowadzono także dla wydzieleń leśnych należących do pozostałych nadleśnictw.
57	Uwaga 2 dot. lokalizacji działań. Wniosek o wyłączenie z działania ochronnego nr 11 (koszenie 15-25% powierzchni po 15 VIII oraz inne działania) powierzchni figurujących w powszechnej ewidencji gruntów jako lasy (wymienione w piśmie)	Nadleśnictwo Rajgród (pismo ZG3-732-14/14 z dnia 18.12.2014)	Uwzględniono w treści dokumentacji PZO i zarządzenia, poprzez usunięcie działek leśnych z warstwy działań obejmujących koszenia. Analogiczną zmianę wprowadzono także dla wydzieleń leśnych należących do pozostałych nadleśnictw.
58	Uwaga 3 dot. lokalizacji działań. Wniosek o wyłączenie z działania ochronnego nr 12 (koszenie 15-25% powierzchni po 15 VIII; ręczne usuwanie odrostów drzew i krzewów oraz inne działania) powierzchni figurujących w powszechnej ewidencji gruntów jako lasy (wymienione w piśmie)	Nadleśnictwo Rajgród (pismo ZG3-732-14/14 z dnia 18.12.2014)	Uwzględniono w treści dokumentacji PZO i zarządzenia, poprzez usunięcie działek leśnych z warstwy działań obejmujących koszenia. Analogiczną zmianę wprowadzono także dla wydzieleń leśnych należących do pozostałych nadleśnictw.
59	Uwaga 4 dot. lokalizacji działań. Wniosek o wyłączenie z działania ochronnego nr 18 (koszenie 50-90% powierzchni, jeden lub dwa pokosy, ekstensywny wypas oraz inne działania) powierzchni figurującej w powszechnej ewidencji gruntów jako las (wymienione w piśmie)	Nadleśnictwo Rajgród (pismo ZG3-732-14/14 z dnia 18.12.2014)	Uwzględniono w treści dokumentacji PZO i zarządzenia, poprzez usunięcie działek leśnych z warstwy działań obejmujących koszenia. Analogiczną zmianę wprowadzono także dla wydzieleń leśnych należących do pozostałych nadleśnictw.

60	<p>Uwaga 5 dot. lokalizacji działań. Wniosek o wyłączenie z działania ochronnego nr 22 (koszenie (1 lub 2 pokosy) 80-90% powierzchni po 15 VI, ekstensywny wypas oraz inne działania) powierzchni figurujących w powszechnej ewidencji gruntów jako las (wymienione w piśmie). Dodatkowo odnośnie działki ewidencyjnej 373/1 działanie ochronne powinno polegać na zalesianiu (odnowieniu), co będzie służyło powiększeniu i ograniczeniu penetracji ostro-strefy okresowej gniazda orlika grubodziobego.</p>	<p>Nadleśnictwo Rajgród (pismo ZG3-732-14/14 z dnia 18.12.2014)</p>	<p>Uwzględniono w treści dokumentacji PZO i zarządzenia, poprzez usunięcie działek leśnych z warstwy działań obejmujących koszenia. Analogiczną zmianę wprowadzono także dla wydzieleń leśnych należących do pozostałych nadleśnictw. Działka 373/1 może zostać zalesiona (odnowiona) niezależnie od zapisów PZO</p>
61	<p>Uwaga 6 dot. lokalizacji działań. Wniosek o wyłączenie z działania ochronnego nr 23 (koszenie 50-90% powierzchni po 1 VIII, ekstensywny wypas oraz inne działania) powierzchni figurujących w powszechnej ewidencji gruntów jako lasy (wymienione w piśmie)</p>	<p>Nadleśnictwo Rajgród (pismo ZG3-732-14/14 z dnia 18.12.2014)</p>	<p>Uwzględniono częściowo w treści dokumentacji PZO i zarządzenia, poprzez usunięcie działek leśnych z warstwy działań obejmujących koszenia. Analogiczną zmianę wprowadzono także dla wydzieleń leśnych należących do pozostałych nadleśnictw.</p>
62	<p>Uwaga 7 dot. lokalizacji działań. Wniosek o wyłączenie z działania ochronnego nr 24 (koszenie 25-90% powierzchni po 1 VIII, ekstensywny wypas oraz inne działania) powierzchni figurującej w powszechnej ewidencji gruntów jako lasy (wymienione w piśmie)</p>	<p>Nadleśnictwo Rajgród (pismo ZG3-732-14/14 z dnia 18.12.2014)</p>	<p>Uwzględniono w treści dokumentacji PZO i zarządzenia, poprzez usunięcie działek leśnych z warstwy działań obejmujących koszenia. Analogiczną zmianę wprowadzono także dla wydzieleń leśnych należących do pozostałych nadleśnictw.</p>
63	<p>Uwaga 8 dot. lokalizacji działań. Wniosek o wyłączenie z działania ochronnego nr 26 (koszenie 25-90 % powierzchni po 15 VII, ekstensywny wypas oraz inne działania) powierzchni figurującej w powszechnej ewidencji gruntów jako lasy (wymienione w piśmie)</p>	<p>Nadleśnictwo Rajgród (pismo ZG3-732-14/14 z dnia 18.12.2014)</p>	<p>Uwzględniono w treści dokumentacji PZO i zarządzenia, poprzez usunięcie działek leśnych z warstwy działań obejmujących koszenia. Analogiczną zmianę wprowadzono także dla wydzieleń leśnych należących do pozostałych nadleśnictw.</p>

64	Uwaga 9 dot. lokalizacji działań. Wniosek o wyłączenie z działania ochronnego nr 29 (usuwanie drzew i krzewów, koszenie 25-70% powierzchni po 1 VIII oraz inne działania) powierzchni figurującej w powszechnej ewidencji gruntów jako lasy (wymienione w piśmie)	Nadleśnictwo Rajgród (pismo ZG3-732-14/14 z dnia 18.12.2014)	Uwzględniono w treści dokumentacji PZO i zarządzenia, poprzez usunięcie działek leśnych z warstwy działań obejmujących koszenia. Analogiczną zmianę wprowadzono także dla wydzieleń leśnych należących do pozostałych nadleśnictw.
65	Uwaga 10 dot. lokalizacji działań. Wniosek o wyłączenie z działania ochronnego nr 30 (usuwanie ręczne drzew i krzewów) powierzchni figurującej w powszechnej ewidencji gruntów jako lasy (wymienione w piśmie). Odkrzaczenie w wydzieleniach 137 j, i stoi w sprzeczności z potrzebami ochronnymi orlika grubodziobego.	Nadleśnictwo Rajgród (pismo ZG3-732-14/14 z dnia 18.12.2014)	Uwzględniono w treści dokumentacji PZO i zarządzenia, poprzez usunięcie działek leśnych z warstwy działań obejmujących koszenia. Analogiczną zmianę wprowadzono także dla wydzieleń leśnych należących do pozostałych nadleśnictw.
66	Uwaga 11 dot. zarządzenia i szablonu. Wniosek o dopuszczenie stosowania rębni gniazdowych w strefie ochrony okresowej dla bielika . Gatunek ten jest w wyraźnej ekspansji, posiada liczne stanowiska poza obszarem Ostoi Biebrzańskiej i jest antagonistą orlika grubodziobego. Dodatkowe działania ochronne prowadzące do dalszego namnażania stwarza zagrożenie dla orlika grubodziobego i krzykliwego.	Nadleśnictwo Rajgród (pismo ZG3-732-14/14 z dnia 18.12.2014)	Uwzględniono w treści dokumentacji PZO i zarządzenia, poprzez dopisanie w zakresie działania: "Nie stosowanie rębni zupełnych, częściowych (przy dopuszczeniu rębni przerębowej, stopniowej oraz gniazdowych, ... "
67	Uwaga 12 dot. zarządzenia i szablonu. Wniosek o zmniejszenie poziomu drzewostanów w wieku 80 lub starszych do 30 ha w 2020 roku. Cel ten związany jest z ochroną dzięcioła średniego.	Nadleśnictwo Rajgród (pismo ZG3-732-14/14 z dnia 18.12.2014)	Uwzględniono w treści dokumentacji PZO i zarządzenia, poprzez zmianę zakresu działania na: "Modyfikacja sposobu użytkowania lasu polegająca na podwyższeniu wieku rębności oraz pozostawieniu części drzew do naturalnej śmierci, umożliwiającą osiągnięcie i utrzymanie powierzchni co najmniej 30 ha drzewostanów w wieku 80 lat lub starszych z udziałem dębów, jesionów i olch pozostawionych do naturalnej śmierci i rozkładu". Zmiana terminu realizacji na: "W ciągu całego okresu obowiązywania PZO"
68	Uwaga 13 dot. zarządzenia i szablonu. Wniosek o	Nadleśnictwo Rajgród (pismo ZG3-732-	Odrzucono - działanie obejmuje znacznie większy obszar i uzyskanie założonego efektu nie wymusza ich

	wyłączenie do postanowienia drzewostanów w wieku 80 lat lub starszych obrębu ewidencyjnego Przechody z działania nr 52, ze względu na brak drzewostanu o wymaganym wieku (bezpośrednie sąsiedztwo lasów ochronnych w BbPN kompensuje potrzeby ochronne dzięcioła białoigrzbiatego .	14/14 z dnia 18.12.2014)	podejmowania w obrębie Przechody.
69	Uwaga 14 dot. zarządzenia i szablonu. Wniosek o wyłączenie do postanowienia drzewostanów w wieku 90 lat lub starszych obrębu ewidencyjnego Przechody, z działania nr 54 ze względu na brak drzewostanu o wymagany wieku(bezpośrednio sąsiedztwo lasów ochronnych w BbPN kompensuje potrzeby ochronne dzięcioła zielonosiwego .	Nadleśnictwo Rajgród (pismo ZG3-732-14/14 z dnia 18.12.2014)	Odrzucono - działanie obejmuje znacznie większy obszar i uzyskanie założonego efektu nie wymusza ich podejmowania w obrębie Przechody.
70	Uwaga 15 dot. zarządzenia i szablonu. Wniosek o zmianę terminu realizacji działania ochronnego nr 56 (zmiana Planu Urządzenia Lasu, muchówka mała) na rok 2020 (zakończenie rewizji PUL dla Nadleśnictwa Rajgród)	Nadleśnictwo Rajgród (pismo ZG3-732-14/14 z dnia 18.12.2014)	Uwzględniono poprzez zmianę terminu realizacji na: "W ciągu całego okresu obowiązywania PZO". Dodatkowo dla działań 49-56 zmieniono nazwę działania na: "Modyfikacja sposobu użytkowania lasu" oraz w konsekwencji zakres działania na: "Modyfikacja sposobu użytkowania lasu polegająca na podwyższeniu wieku rębności oraz pozostawieniu części drzew do naturalnej śmierci, umożliwiająca ..."
71	Uwaga 1 dot. zarządzenia. Wniosek o wskazanie konieczności zmian w istniejących studiach i planach miejscowych, których treści kolidują z celami obszaru	Klub Przyrodników (pismo 2.01.2015)	Uwzględniono przenosząc do projektu zarządzenia wnioski do studiów zawarte w szablonie
72	Uwaga 2 dot. zarządzenia i szablonu. Wskazanie jako istotnego zagrożenia intensyfikacji hodowli bydła (w tym rozwoju hodowli zamkniętej kosztem otwartej). Konsekwencją tego będzie trend do przekształcania łąk i pastwisk w pola orne oraz trend do „regulowania”	Klub Przyrodników (pismo 2.01.2015)	Uwaga odrzucona. Intensyfikacja hodowli bydła (a także ogólniej - produkcji rolnej) jest przyczyną, ale właściwym zagrożeniem jest zmiana stosunków wodnych - odwadnianie (J02.01) oraz zmiana sposobu użytkowania gruntów - z łąk i pastwisk na orne, głównie z kukurydzą (A.02). Oba te zagrożenia zostały wskazane dla wielu przedmiotów ochrony.

	warunków wodnych użytków zielonych w celu intensyfikacji produkcji		
73	Uwaga 3 dot. zarządzenia i szablonu. Wskazanie jako istotnego zagrożenia jakim są prace utrzymaniowe na ciekach i rowach. Prace te mogą przyspieszyć spływ wód, co może prowadzić lokalnie do utraty bagiennego charakteru terenu.	Klub Przyrodników (pismo 2.01.2015)	Uwzględniono rozszerzając opis zagrożenia J02.01 na: "Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk łągowych i żerowisk na skutek osuszania terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub funkcjonowania istniejących rowów melioracyjnych (w tym w wyniku prac utrzymaniowych i odtworzeniowych) albo innych zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego - średni, negatywny wpływ. Prace konserwacyjne istniejących rowów, polegające na usunięciu do 30 cm namułu, których celem jest skrócenie czasu zalewu i szybsze odprowadzenie wód zalewowych są niekorzystne dla gatunku, który wymaga wiosną płytko zalanych fragmentów siedliska.".
74	Uwaga 4 dot. zarządzenia i szablonu. Sprezycować zagrożenie dotyczące odwadniania terenu – chodzi nie tylko o „pogłębianie”, ale także o odtwarzanie rowów melioracyjnych	Klub Przyrodników (pismo 2.01.2015)	Uwzględniono (patrz opis powyżej)
75	Uwaga 5 dot. zarządzenia i szablonu. Wniosek o zdefiniowanie celów bez odnoszenia się do symboli FV, U1, U2, ponieważ interpretacja tych symboli wymaga sięgnięcia do źródeł zewnętrznych oraz o opisanie stanu (liczebności) populacji i stanu siedliska	Klub Przyrodników (pismo 2.01.2015)	Uwzględniono, przereformując opis celów
76	Uwaga 6 dot. zarządzenia i szablonu. Wniosek o zawarcie w celach zachowania naturalnego reżimu hydrologicznego rzek	Klub Przyrodników (pismo 2.01.2015)	Uwzględniono dopisując do wybranych gatunków cel: "Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego rzek"
77	Uwaga 7 dot. zarządzenia i szablonu. Ograniczenie presji wędkarstwa i turystyki powinno być wyraźniej zaakcentowane w działaniach i celach. Same działania edukacyjne nie wystarczą.	Klub Przyrodników (pismo 2.01.2015)	Odrzucono - ograniczenie presji jest przedmiotem działań 36-40, które obejmują inne sposoby ograniczenia zagrożenia niż tylko edukacja
78	Uwaga 8 dot. zarządzenia i szablonu. Pytanie dlaczego w ramach nad PZO nie zrobiono	Klub Przyrodników (pismo 2.01.2015)	Uwaga niezrozumiała - opracowywanie PZO nie może zastąpić przygotowania specjalistycznego opracowania hydrologicznego i hydrotechnicznego. Prace w tym

	<p>nic w kierunku kształtowania stosunków wodnych. Opracowanie takiej koncepcji jest dopiero działaniem do wykonania w ramach PZO.</p>		<p>kierunku prowadzone są przez BbPN niezależnie od prac nad PZO</p>
79	<p>Uwaga 9 dot. zarządzenia i szablonu. Do czasu uzyskania pełnej koncepcji kształtowania stosunków wodnych PZO powinno prowizorycznie określić kierunki dopuszczalnych i niedopuszczalnych działań</p>	<p>Klub Przyrodników (pismo 2.01.2015)</p>	<p>Wyjaśnienia patrz opis powyżej</p>
80	<p>Uwaga 10 dot. zarządzenia i szablonu. Podmiotem odpowiedzialnym za wykonanie wszystkich działań na terenie Lasów Państwowych powinien być nadleśniczy a nie RDOŚ w uzgodnieniu z nadleśniczym</p>	<p>Klub Przyrodników (pismo 2.01.2015)</p>	<p>Uwzględniono, zmieniając odpowiedzialnego</p>
81	<p>Uwaga 11 dot. zarządzenia i szablonu. Zabezpieczenie gniazd przed kunami jest nadmierną ingerencją w naturalne procesu.</p>	<p>Klub Przyrodników (pismo 2.01.2015)</p>	<p>Uwagę odrzucono w przypadku orlika grubodziobego, uwzględniono częściowo w przypadku bociana czarnego oraz całkowicie dla orlika krzykliwego poprzez modyfikację zapisów w tab. 6 (Ustalenie działań ochronnych) dokumentacji oraz w tabeli z działaniami ochronnymi w zarządzeniu.</p> <p>Pomimo naturalnego charakteru drapieżnictwo kundy jest rzeczywistym, istniejącym zagrożeniem dla orlika grubodziobego. Znaczenie tego czynnika wynika ze skrajnie niskiej liczebności populacji tego gatunku. Przeciwdziałanie presji kundy jest jednym z działań niezbędnych dla zachowania krajowej populacji orlika grubodziobego. Zostało ono zapisane również w projekcie „Krajowego programu ochrony orlika grubodziobego”. W Ostoi Biebrzańskiej stwierdzono niski sukces lęgowy bociana czarnego (49% dla lat 2008 – 2014) oraz parametry rozrodu niższe niż w innych regionach kraju (produkcja młodych na parę przystępującą do rozrodu $JZa = 1,26$). Wartości te nie gwarantują utrzymania się gatunku w ostoi w perspektywie wieloletniej. Większość rozpoznanych przyczyn strat lęgów wynika tu z drapieżnictwa, głównie kundy. W sytuacji wyraźnego spadku liczebności populacji bociana czarnego w regionie niski przez wiele lat sukces lęgowy, wespół ze śmiertelnością ptaków dorosłych podczas migracji, może uniemożliwić przetrwanie gatunku. Spadek liczebności bociana czarnego jest tu zjawiskiem nowym, a dane o przyczynach strat lęgów i wpływie</p>

			<p>drapieżnictwa oparte są na dość małej próbie. Z tego względu zaplanowano dalsze, szczegółowe badania określające przyczyny strat lęgów bociana czarnego oraz skuteczność metod przeciwdziałania tym stratom. W przypadku utrzymywania się niekorzystnych wartości parametrów rozrodu gatunku w Ostoi i potwierdzenia dominującej roli kuny, jako przyczyny strat, uzasadniona będzie ochrona lęgów przed drapieżnictwem także w przypadku tego gatunku. W przypadku orlika krzykliwego, jako gatunku o stabilnej obecnie populacji krajowej odstąpiono od zabezpieczania lęgów przed wpływem kuny.</p>
82	<p>Uwaga 12 dot. zarządzenia i szablonu. Budowanie sztucznych platform gniazdowych dla ptaków leśnych jest zabiegiem zbędny. Wystarczy pozostawiać drzewa o odpowiednich cechach.</p>	<p>Klub Przyrodników (pismo 2.01.2015)</p>	<p>Uwagę odrzucono w przypadku orlika grubodziobego i bociana czarnego, a uwzględniono w przypadku orlika krzykliwego wykreślając go z zapisów w tab. 6, pkt 2 (Ustalenie działań ochronnych) dokumentacji oraz w tabeli z działaniami ochronnymi w zarządzeniu. Budowa sztucznych platform gniazdowych dla ptaków leśnych w warunkach doliny Biebrzy jest potrzebna w ściśle określonych przypadkach. Dotyczy to par na istniejących już stanowiskach lęgowych, które mają problem z odbudową gniazda po utracie poprzedniego w wyniku złamania się konarów czy całego drzewa gniazdowego oraz przypadków, kiedy dotychczasowego gniazdo przed nowym sezonem lęgowym jest w złym stanie (np. z powodu przechylenia) i brak interwencji stwarza groźbę upadku gniazda podczas lęgu. Sytuacja ta jest często związana z tym, że gatunki te budują gniazda przeważnie w siedliskach bagiennych, gdzie w warunkach biebrzańskich drzewa zwykle nie osiągają rozmiarów umożliwiających bezpieczne utrzymanie dużego gniazda. Zagrożenia te są istotne zwłaszcza w przypadku bociana czarnego i orlika grubodziobego, z uwagi na negatywne trendy lub niewielką liczebność ich populacji w Ostoi Biebrzańskiej. W przypadku orlika krzykliwego mają mniejsze znaczenia, ze względu na stabilność krajowej populacji tego gatunku.</p>
83	<p>Uwaga 13 dot. zarządzenia i szablonu. Doprecyzować, co oznacza „konstrukcja urządzeń mających na celu dostosowanie poziomu wód, wykorzystując istniejące systemy melioracyjne, do wymogów siedliskowych gatunków”.</p>	<p>Klub Przyrodników (pismo 2.01.2015)</p>	<p>Uwaga niezrozumiała - w szablonie dokumentacji i zarządzeniu nie ma cytowanego tekstu</p>
84	<p>Uwaga 14 dot. zarządzenia i szablonu. Pochwała dotycząca właściwego podziału na</p>	<p>Klub Przyrodników (pismo 2.01.2015)</p>	<p>Nie wymaga zmian</p>

	działania obligatoryjne i fakultatywne i uwzględnienia w działaniach obligatoryjnych zabezpieczenia przed odwadnianiem		
85	Uwaga 15 dot. zarządzenia i szablonu. Pytanie w jaki sposób będzie monitorowany stan siedliska przedmiotów ochrony. Zaplanowany monitoring obejmuje jedynie monitorowanie stanu populacji.	Klub Przyrodników (pismo 2.01.2015)	Odrzucono. W przypadku kilku gatunków uwzględniony był monitoring siedlisk. Zmiany pozostałych zostaną ocenione po 10 latach, przy okazji sporządzania kolejnego PZO
86	Uwaga 1 dot. zarządzenia i szablonu. Usunięcie zagrożenia dla ptaków ze strony wędkarstwa (płoszenie)	Koło Łowieckie Leśnik	Uwzględniono częściowo poprzez dopisanie w opisie zagrożenia: "ograniczony do odcinków cieków intensywniej użytkowanych wędkarsko"
87	Uwaga 2 i 3 dot. zarządzenia i szablonu. Wniosek o uwzględnienie w przypadku praktycznie wszystkich gatunków ptaków (niedrapieżnych) zagrożenia ze strony drapieżników oraz określenie działań ochronnych w celu redukcji drapieżników (w szczególności kuny, lisa, jenota). Działania te powinny polegać na redukcji liczebności drapieżników poprzez zastosowanie odstrzału i pułapek żywołownych. Na obszarze BbPN za ich realizację odpowiedzialny byłby dyrektor BbPN, a poza tym obszarem RDLP we współpracy z PZŁ.	Koło Łowieckie Leśnik	Odrzucono ze względu na niewspółmierny nakład sił i środków do możliwych efektów. Skuteczna redukcja zagęszczenia tych drapieżników na tak dużym obszarze jest praktycznie niemożliwa, a będzie się dodatkowo wiązała z bardzo dużym obciążeniem środowiska (penetracja przez ludzi, płoszenie obecnością i wystrzałami).
88	Uwaga 4 dot. zarządzenia i szablonu. Wniosek o uwzględnienie zapisów dotyczących regulowanie populacji krukowatych i jastrzębi oraz niedopuszczenie do nadmiernego wzrostu liczebności dzików w celu ochrony populacji ptaków (niedrapieżnych).	Koło Łowieckie Leśnik	Odrzucono - kruk i jastrzęb należą do gatunków chronionych, a ich wpływ na cietrzewia, bociana czarnego i orliki (a więc na gatunki dla których jako zagrożenie wskazano drapieżnictwo) nie został rozpoznany.
89	Uwaga 5 dot. zarządzenia i szablonu. Wniosek o konieczności eliminacji poprzez	Koło Łowieckie Leśnik	Odrzucono - wpływ zdziczałych kotów i psów na cietrzewia, bociana czarnego i orliki (a więc na gatunki dla których jako zagrożenie wskazano drapieżnictwo)

	odstrzał antropogenicznych drapieżników - zdziczałych psów i kotów (niezbędne zmiany w ustawie o ochronie zwierząt).		nie został rozpoznany. Dodatkowo nie jest to możliwe bez zmian w ustawie o ochronie zwierząt
90	Uwaga 6 dot. zarządzenia i szablonu. Zwracanie uwagi tylko na wyłączenia z użytkowania lasu i pozostawianie martwego drzewa jest zdecydowanie niewystarczające i niepotwierdzone ani praktycznie, ani naukowo.	Koło Łowieckie Leśnik	Uwaga niezrozumiała - znaczenie martwego drewna dla różnorodności biologicznej, w tym awifauny, jest dobrze udokumentowane naukowo
91	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Wątpliwości odnośnie działania 2	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwzględniono poprzez wykreślenie orlika krzykliwego i zmniejszenie liczby platform do 20.
92	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Dlaczego działanie 31 nie jest ujęte jako fakultatywne?	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Odrzucono. Działanie zostało zaplanowane w celu ochrony orlika grubodziobego. Nie jest to gatunek, który kwalifikowałby te działania do jakiegokolwiek pakietu rolnośrodowiskowo-klimatycznego.
93	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Dlaczego działanie 43 nie jest ujęte jako fakultatywne?	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Odrzucono. Działanie to obejmuje trzcinowiska, które nie powinny być traktowane jako trwałe użytki zielone, na których realizowane są działania w ramach pakietu rolnośrodowiskowo-klimatycznego.

Ustanowienie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska może powodować następujące skutki:

1/ ułatwione jest kwalifikowanie (screening) przedsięwzięć pod kątem możliwości wywierania negatywnego wpływu na obszar - z zastrzeżeniem, że przedsięwzięcie nie ujęte w planie jako zagrożenia należy traktować jako mogące negatywnie wpływać na obszar;

2/ cele planu zadań ochronnych są punktem odniesienia dla ocen oddziaływania przedsięwzięć na obszar Natura 2000 oraz punktem odniesienia dla strategicznych ocen oddziaływania innych planów;

3/ możliwe jest zastosowanie w razie potrzeby art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;

4/ ułatwione jest wdrażanie programu rolnośrodowiskowego, który musi być zgodny z planem zadań ochronnych. Uchybienia rolników wobec tzw. zasady wzajemnej zgodności mogą być kontrolowane i są podstawy do stosowania sankcji w zakresie płatności bezpośrednich — w przypadku gdy podjęto działania w gospodarce rolnej niezgodnie z ustaleniami planu zadań ochronnych.

Nie wskazano potrzeby sporządzenia planu ochrony dla obszaru Natura 2000 Dolina Biebrzy.

Zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 2062 z późn. zm.), niniejsze zarządzenie zostało uzgodnione z Wojewodą Podlaskim.

Mając powyższe na uwadze wydanie zarządzenia jest zasadne.

